EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.7.2025
COM(2025) 421 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

EU:n kilpailukykyyn ja teknologiseen johtoasemaan liittyvät investoinnit

{SWD(2025) 194 final}

European Commission

EUROOPAN STRATEGISTEN TEKNOLOGIOIDEN KEHYSVÄLINEEN (STEP) VÄLIARVIOINTI

EU:n kilpailukykyyn ja teknologiseen johtoasemaan liittyvät investoinnit

Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle

Tässä kertomuksessa esitetään väliarviointi, joka koskee Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP)[1] täytäntöönpanoa maaliskuuhun 2025 saakka. STEP-kehysväline perustettiin maaliskuussa 2024 osana nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen (MRK) väliarviointia. **Se on keskeisessä asemassa EU:n vastatessa kasvaviin haasteisiin, jotka kohdistuvat sen teknologiseen johtoasemaan ja teollisuuden häiriönsietokykyyn**. STEP-kehysväline ei ole uusi rahoitusohjelma, joka lisäisi rahoitusympäristön monimutkaisuutta entisestään.[2] **Se on innovatiivinen koordinointifoorumi**, joka ohjaa **11:n olemassa olevan EU:n rahoitusohjelman**[3] kautta tehtäviä investointeja kriittisten strategisten teknologioiden tukemiseen kolmella alalla: digitaali- ja syväteknologiat, puhtaat ja resurssitehokkaat teknologiat sekä bioteknologiat. Kehysvälineellä pyritään myös puuttumaan ammattitaitoisen työvoiman puutteeseen. STEP-kehysvälineen täytäntöönpano perustuu olemassa olevien rahastojen puitteissa tehtävien investointien yhdistämiseen, **STEP-suvereniteettimerkin[4]** myöntämiseen laadukkaille hankkeille ja **STEP-suvereniteettiportaalin[5] tarjoamiseen hankkeiden toteuttajille rahoituksen saannin helpottamiseksi**. STEP-kehysvälineestä tuetaan monenlaisia edunsaajia, kuten pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä), startup-yrityksiä, tutkimuslaitoksia ja teollisuuden toimijoita. Tarkoituksena on auttaa niitä kehittämään ja laajentamaan strategisia teknologioita, joihin liittyy **suuri innovointipotentiaali** tai joiden avulla pystytään **vähentämään EU:n strategisia riippuvuuksia**.

Euroopan komissio hyväksyy tämän STEP-kehysvälineen täytäntöönpanoa koskevan väliarvioinnin STEP-asetuksen 8 artiklan mukaisesti[6]. Vaikka tämä kertomus julkaistaan STEP-kehysvälineen täytäntöönpanon varhaisessa vaiheessa – liian varhaisessa vaiheessa täysimittaisen vaikutustenarvioinnin tekemiseksi –, siitä on silti mahdollista saada arvokkaita alustavia oppeja. Näiden näkemysten tarkoituksena on tarjota tietoa seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen tulevia meno-ohjelmia koskevien keskustelujen tueksi, kuten asetuksessa todetaan. Paremman sääntelyn kehyksen vaatimusten mukaisesti väliarvioinnissa arvioidaan saatavilla olevan näytön perusteella, kuinka hyvin STEP-kehysvälineellä ollaan saavuttamassa sille asetetut tavoitteet. Väliarvioinnissa otetaan huomioon viisi arviointikriteeriä, jotka ovat vaikuttavuus, tehokkuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja eurooppalainen lisäarvo. Tähän kertomukseen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa annetaan lisänäyttöä ja taustatietoa, joita on saatu monista eri lähteistä, muun muassa erillisen kannanottopyynnön avulla, kohdennetuilla tiedotusmatkoilla jäsenvaltioihin sekä keskusteluissa kansallisten viranomaisten, teollisuuden edustajien ja tutkimuslaitosten kanssa.

Arvioinnissa todettiin, että EU:n rahoitusvarojen ohjaamisessa EU:n strategisten tavoitteiden edistämiseen on edistytty merkittävästi. Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimia sisällyttääkseen STEP-kehysvälineen painopisteet koheesiopolitiikan ohjelmiinsa, ja STEP-

[1] Ks. Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline – Euroopan unioni (STEP).

[2] STEP-asetuksessa ei osoiteta STEP-kehysvälineelle lisämäärärahoja, lukuun ottamatta 1,5 miljardin euron kohdennettua lisäystä Euroopan puolustusrahastoon STEP-kehysvälineeseen liittyviä toimia varten.

[3] Innovaatiorahasto, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Euroopan puolustusrahasto, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, EU4Health-ohjelma, Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto plus, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, koheesiorahasto, elpymis- ja palautumistukiväline sekä InvestEU-ohjelma.

[4] Ks. STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkki.

[5] Ks. STEP-kehysvälineen suvereniteettiportaali.

[6] STEP-asetuksessa (8 artikla) edellytetään, että väliarviointi saatetaan päätökseen joulukuuhun 2025 mennessä.

kehysvälineen tavoitteiden edistämiseen **on jo otettu käyttöön noin 6,3 miljardia euroa**.[7] Samalla komission hallinnoimissa EU:n rahoitusohjelmissa on **saatu liikkeelle kohdennettujen ehdotuspyyntöjen kautta noin 9,5 miljardia euroa**, ja valituille hankkeille on jo myönnetty yli 5,1 miljardia euroa. Lisäksi on myönnetty **190 STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkkiä** korkealaatuisille hankkeille, joilla on strategista arvoa EU:lle.[8] Vaikka on **vielä liian aikaista arvioida STEP-kehysvälinettä kattavasti** ja vaikka sen **täytäntöönpano on osoittautunut joiltakin osin monimutkaiseksi**, varhaiset tiedot viittaavat siihen, että **STEP-kehysväline ohjaa tehokkaasti olemassa olevia EU:n rahoitusvaroja** Euroopan teknologisen itsenäisyyden kannalta **kriittisille aloille**.

Kertomus on jäsennelty seuraavasti: 1 jaksossa arvioidaan STEP-kehysvälineen täytäntöönpanossa tähän mennessä saavutettua edistystä keskittyen konkreettisiin käytännön tuloksiin. 2 jaksossa tarkastellaan, mikä on toiminut hyvin ja mitä voitaisiin parantaa, sekä yksilöidään tähän mennessä saadut keskeiset opit. 3 jaksossa esitetään yhteenveto ja päätelmät sekä hahmotellaan tulevia toimia.

1. STEP-kehysvälineen onnistunut täytäntöönpano on hyvässä vauhdissa

STEP-kehysväline on sisällytetty seuraavan viiden, komission suoraan hallinnoiman EU:n ohjelman täytäntöönpanoon: Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, innovaatiorahasto[9], Euroopan puolustusrahasto, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma ja EU4Health-ohjelma. Maaliskuuhun 2025 mennessä näiden ohjelmien puitteissa oli käynnistetty yhteensä 60 STEP-kehysvälinettä koskevaa ehdotuspyyntöä ja kaksi tarjouskilpailua, jotka olivat kehysvälineen tavoitteiden mukaisia ja joissa myönnettiin rahoitusta yhteensä 9,5 miljardia euroa. Suurin osa niistä oli puhtaita ja resurssitehokkaita teknologioita tukevan innovaatiorahaston puitteissa käynnistettyjä ehdotuspyyntöjä. Lisäksi Euroopan innovaationeuvoston scale-up-yrityksiä koskevan STEP-kehysvälineen ehdotuspyynnön puitteissa valituille hakijoille tarjottiin huomattavaa rahoitusta vain omaan pääomaan tehtäviin investointeihin. Maaliskuun 2025 loppuun mennessä STEP-kehysvälineen puitteissa määritetyillä kolmella strategisella alalla toteutettaville valituille hankkeille oli jo osoitettu noin 5,2 miljardia euroa, ja suurin osa varoista oli kohdennettu puhtaisiin teknologioihin. Osaamisen kehittämiseen tarkoitetun tuen määrä oli 53 miljoonaa euroa, ja se myönnettiin Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta kriittisiin teknologioihin liittyvien edistyneiden digitaalisten taitojen tukemiseen.

STEP-kehysvälineen täytäntöönpano EU:n koheesiopolitiikan kautta etenee jäsenvaltioissa hyvin kansallisella ja alueellisella tasolla. Maaliskuun 2025 loppuun mennessä jäsenvaltiot olivat osoittaneet olevansa erittäin kiinnostuneita käyttämään koheesiopolitiikan varoja STEP-kehysvälineen painopisteiden tukemiseen. Koheesiopolitiikan ohjelmiin esitettiin yhteensä 38 muutosta, jotka komissio hyväksyi, 6,3 miljardin euron uudelleenkohdentamiseksi STEP-kehysvälineeseen liittyviin painopisteisiin. Nämä muutokset koskivat 11 jäsenvaltion[10] ohjelmia, jotka toteutettiin erityisesti

[7] Komissio oli 31. maaliskuuta 2025 mennessä hyväksynyt yhteensä 38 STEP-kehysvälineeseen liittyvää koheesiopolitiikan ohjelmamuutosta 11 jäsenvaltiossa.

[8] Lukuun sisältyvät Euroopan innovaationeuvoston puitteissa 3. huhtikuuta 2025 myönnetyt 11 STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkkiä.

[9] Rahasto rahoitetaan EU:n päästökauppajärjestelmästä saatavilla tuloilla.

[10] Tanska, Saksa, Espanja, Ranska, Italia, Latvia, Liettua, Alankomaat, Itävalta, Puola ja Romania.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) puitteissa. Investoinnit osaamisen kehittämiseen – joka on olennainen osa STEP-kehysvälineen tavoitteita – kattoivat noin 15 prosenttia osoitetuista varoista.[11] Lisäksi valitut jäsenvaltiot[12] käynnistivät 2 miljardin euron arvosta ehdotuspyyntöjä, jotka kohdistuivat STEP-kehysvälineen kannalta merkityksellisiin investointeihin. Konkreettisiin hankkeisiin on jo osoitettu 148 miljoonaa euroa, ja tulevina kuukausina ja vuosina varoja osoitetaan vähitellen lisää.

Nämä maaliskuun 2025 lopussa ilmoitetut luvut, jotka koskevat STEP-kehysvälineen investointeihin osoitettuja määrärahoja ja niihin myönnettyä rahoitusta – mukaan lukien varat, jotka on osoitettu tai myönnetty STEP-kehysvälineen tavoitteiden saavuttamista edistäviin osaamisen kehittämiseen tehtäviin investointeihin –, olisi ymmärrettävä tilannekatsaukseksi käynnissä olevasta prosessista. STEP-kehysvälineen täytäntöönpanon edetessä on odotettavissa lisää osaamiseen keskittyviä aloitteita. Näiden tulosten perusteella STEP-kehysvälineen tavoitteisiin osoitetut yksilöidyt rahoitusvarat eivät ole vielä realisoituneet kohteena olevilla teknologia-aloilla toteutettavien konkreettisten hankkeiden rahoittamisena. STEP-kehysvälineettä koskevissa ehdotuspyynnöissä rahoitettaviksi jo valittujen hankkeiden **täytäntöönpanon odotetaan tapahtuvan seuraavien vuosien aikana**. **Tämä rajoittaa tämänhetkisiä mahdollisuuksia arvioida, miten STEP-kehysvälineellä onnistutaan tukemaan strategisia teknologioita.**

Maaliskuuhun 2025 mennessä yksikään jäsenvaltio ei ollut ehdottanut muutoksia elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa erityisten STEP-kehysvälineen painopisteiden lisäämiseksi, eikä yksikään jäsenvaltio ollut päättänyt siirtää elpymis- ja palautumistukivälineen varoja InvestEU-ohjelman jäsenvaltio-osioon nimenomaan STEP-kehysvälineeseen liittyviä investointeja varten.[13, 14] Tämä voi selittyä **ajanpuutteella**, sillä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoaikataulu oli ehtinyt jo yli puolivälin, kun STEP-kehysväline otettiin käyttöön.

Komissio on myöntänyt tähän mennessä 190 STEP-merkkiä hankkeiden näkyvyyden lisäämiseksi sekä vaihtoehtoisen ja kumulatiivisen rahoituksen helpottamiseksi. STEP-merkin tarkoituksena on antaa tunnustusta laadukkaille, STEP-kehysvälineen tavoitteiden mukaisille hankkeille riippumatta siitä, ovatko ne saaneet rahoitusta vai eivät (mikä johtuu usein siitä, että saatavilla oleva kokonaisrahoitus on riittämätöntä). Suvereniteettimerkki ei itsessään takaa, että hankkeelle tarjotaan vaihtoehtoista tai kumulatiivista rahoitusta: **maaliskuun 2025 lopussa jotkin STEP-suvereniteettimerkin saaneet hankkeet eivät vielä olleet saaneet rahoitusta** EU:n koheesiopolitiikan varoista tai elpymis- ja palautumistukivälineestä. Ensimmäiset suvereniteettimerkit

[11] Tässä tietopisteessä on otettu huomioon ainoastaan sellaiset ohjelmat, joissa on STEP-kehysvälinettä koskevia erillisiä toimintalinjoja tai tiedossa olevia STEP-kehysvälineeseen osoitettuja määriä.

[12] Tanska, Saksa, Italia, Latvia ja Romania.

[13] Kahdeksan jäsenvaltiota (Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Espanja, Malta, Portugali, Romania ja Suomi), joista viisi on käyttänyt elpymis- ja palautumistukivälineen varoja, on kuitenkin osoittanut varoja InvestEU-ohjelman jäsenvaltio-osioihinsa muita kuin STEP-kehysvälineenerityistavoitteita varten.

[14] Jäsenvaltiot voivat osoittaa 6 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen varoistaan InvestEU-ohjelman jäsenvaltio-osioon STEP-kehysvälineen kannalta merkityksellisiin teknologioihin tehtäviä investointeja varten. Tämän lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus siirtää enintään 4 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen varoista InvestEU-ohjelmaan laajempia tarkoituksia varten. Varoja on näin ollen mahdollista siirtää yhteensä enintään 10 prosenttia. Jäsenvaltioiden on harkittava ensisijaisesti STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkin saaneita hankkeita tarkistaessaan elpymis- ja palautumissuunnitelmiaan. Lisäksi sekä komission että jäsenvaltioiden on otettava STEP-merkki huomioon Euroopan investointipankin (InvestEU-ohjelman pääasiallinen kumppani) investointeja koskevissa kuulemisissa sekä InvestEU-ohjelman muiden toteutuskumppaneiden investointeihin kohdistettavissa politiikkojen noudattamista koskevissa tarkastuksissa.

myönnettiin kuitenkin vasta lokakuussa 2024, joten kyseisille hankkeille voidaan myöntää rahoitus vielä tulevina kuukausina.

Huhtikuussa 2024 käynnistetty STEP-kehysvälineen suvereniteettiportaali on toiminut keskitettynä verkkokeskuksena, joka tarjoaa tietoa STEP-kehysvälineeseen liittyvistä rahoitus- ja investointimahdollisuuksista. Maaliskuun 2025 lopussa portaaliin oli listattu yli 70 ehdotuspyyntöä, jotka liittyivät useisiin rahoituslähteisiin (kuten koheesiopolitiikkaan ja komission hallinnoimiin EU:n ohjelmiin). STEP-portaalissa on kartta, jossa esitetään yleiskatsaus hyväksytyistä koheesiopolitiikan ohjelmien muutoksista, ja julkinen tietokanta STEP-merkin saaneista hankkeista. Nämä lisäävät avoimuutta ja tarjoavat resurssin julkisille ja yksityisille sijoittajille, myös EU:n varoja jäsenvaltioissa hallinnoiville viranomaisille. Tekniset valmistelut tekoälyä hyödyntävän simulaattorin ja asiointibotin integroimiseksi portaaliin ovat parhaillaan käynnissä. Niillä pyritään auttamaan hankkeiden toteuttajia sopivien EU:n rahoitusmahdollisuuksien tunnistamisessa.

STEP-kehysvälineen yhdenmukainen täytäntöönpano 11:ssä eri EU:n ohjelmassa on haastavaa. Tähän haasteeseen vastaamiseksi on **luotu erilaisia koordinointimekanismeja**. Ensinnäkin **on perustettu kansallisten STEP-yhteyspisteiden verkosto, jossa on kaikkien jäsenvaltioiden nimittämiä edustajia**[15]. Verkosto kokoontui viisi kertaa vuonna 2024 ja vuoden 2025 alussa. Se tarjoaa foorumin, jossa voidaan vaihtaa kokemuksia, jakaa hyviä käytäntöjä sekä selventää STEP-kehysvälineen täytäntöönpanoa koskevia sääntelyyn liittyviä ja toiminnallisia näkökohtia. Toiseksi **komission yksiköiden välinen verkosto**, johon kuuluu 14 pääosastoa[16], kokoontuu säännöllisesti yhdenmukaistaakseen rahoituksen prioriteetteja, jakaakseen toimintaohjeita ja parhaita käytäntöjä sekä seuratakseen edistymistä.

Lisäksi komissio on julkaissut useita ohjeasiakirjoja, muun muassa virallisen ohjeasiakirjan STEP-kehysvälineen soveltamisalasta[17], kansallisille yhteyspisteille ja hallintoviranomaisille suunnatun esitteen sekä päivitetyn ilmoituksen elpymis- ja palautumissuunnitelmien muuttamisesta STEP-kehysvälineen painopisteiden sisällyttämiseksi niihin. Komissio on tähän mennessä tehnyt teknisiä käyntejä yhdeksään jäsenvaltioon (Saksa, Viro, Kreikka, Ranska, Latvia, Liettua, Portugali, Romania ja Slovenia) tukeakseen niiden kansallisia täytäntöönpanotoimia.

2. STEP-kehysvälineellä on hyvät edellytykset tukea strategisia teknologioita EU:ssa, vaikka sen täytäntöönpanossa on edelleen esteitä

STEP-kehysvälineellä on konkreettinen rooli EU:n rahoitusohjelmien suuntaamisessa kohti strategisia teknologioita, mutta systeemiset haasteet rajoittavat sen potentiaalin kokonaisvaltaista hyödyntämistä. STEP-kehysväline on edistänyt olemassa olevien välineiden **koordinointia** ja niiden ohjaamista kohti kriittisiä teknologioita digitaali- ja syväteknologian, puhtaan

[15] Maaliskuun 31. päivänä 2025 ainoastaan Irlanti ei ollut vielä nimennyt kansallista yhteyspistettä.

[16] Verkostossa ovat edustettuina budjettipääosasto, ilmastotoimien pääosasto, viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto, kilpailun pääosasto, puolustusteollisuuden ja avaruusasioiden pääosasto, talouden ja rahoituksen pääosasto, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto, terveyshätätilanteiden valmiusviranomainen, oikeudellinen yksikkö, alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto, tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto, terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosasto, pääsihteeristö sekä uudistus- ja investointityöryhmä.

[17] Komission tiedonanto, *Ohjeasiakirja Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2024/795 tietyistä säännöksistä* (C/2024/3209), 2024, saatavilla osoitteessa https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

teknologian ja bioteknologian aloilla sekä suunnannut uudelleen merkittävän määrän rahoitusvaroja lyhyessä ajassa. Se, että STEP-kehysvälineen piiriin kuuluvat EU:n rahoitusohjelmat, jotka on suunniteltu ennen sen perustamista, ovat niin moninaisia ja monimuotoisia – niistä jokaisessa on erilliset kelpoisuusperusteet, hakumenettelyt, aikataulut ja yhteisrahoitusosuudet –, kuitenkin rajoittaa kehysvälineen täytäntöönpanon nopeutta ja laatua, mikä lopulta vähentää sen kokonaisvaikutusta.

Vaikka STEP-merkki on parantanut hankkeiden näkyvyyttä, sen vaikutus rahoituksen käyttöön ei ole vielä näkynyt käytännössä. Tämä johtuu **ajoitukseen liittyvistä ongelmista**[18] ja **käytännön esteistä**. Myönnettyjen STEP-merkkien tämänhetkinen alueellinen jakautuminen jäsenvaltioissa osoittaa, että merkit ovat keskittyneet EU:n kehittyneemmille alueille. STEP-merkin saaneet hankkeet, jotka sijaitsevat vähemmän kehittyneillä alueilla ja siirtymäalueilla, voisivat periaatteessa saada suhteellisesti suuremman osuuden koheesiopolitiikan varoista. Käytännössä on osoittautunut vaikeaksi yhdistää rahoitusvaroja EU:n eri välineistä, koska niissä sovelletaan erilaisia sääntöjä, mukaan lukien erilaiset tukikelpoisten kustannusten arviointimenetelmät. Lisäksi STEP-kehysvälineen hankkeiden valtiontukikohtelu vaihtelee hankkeen tyypin mukaan (STEP-asetuksen soveltamisalaan kuuluvat hankkeet hyötyvät vain rajoitetusta etuuskohtelusta[19]), mikä joidenkin kansallisten viranomaisten mukaan voi vähentää niiden halukkuutta tarjota rahoitusta. Tietyt STEP-merkin saaneet hankkeet, joihin osallistuu suuria ylikansallisia konsortioita, ovat myös luonteeltaan sellaisia, että niiden mahdollinen toteuttaminen olisi monimutkaista, koska tämä edellyttäisi samanaikaista tukea useilta hallintoviranomaisilta.

STEP-portaali on toiminut keskitettynä yhteyspisteenä, jonka avulla on onnistuttu yksinkertaistamaan pääsyä rahoitusmahdollisuuksia koskeviin tietoihin. Sen toiminnot ovat kuitenkin riippuvaisia erillisistä sovellusjärjestelmistä. Suunniteltujen parannusten, kuten tekoälyä hyödyntävän simulaattorin kehittämisen, odotetaan parantavan portaalin tehokkuutta edelleen. Tietoa komission suoraan hallinnoimien ohjelmien piiriin kuuluvista avustuksista ja hankintatoimista on saatavilla rahoitus- ja tarjouskilpailuportaalissa. Toistaiseksi ei kuitenkaan ole käytössä keskitettyä yhteyspistettä, jossa olisi nähtävissä EU:n talousarviosta rahoitettavat ja toteutuskumppaneiden, jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten hallinnoimat rahoitusmahdollisuudet.

STEP-kehysväline paransi kriittisiin teknologioihin liittyvää EU:n varainkäyttöä verrattuna monivuotisen rahoituskehyksen alkuperäiseen rakenteeseen, mutta ohjelmien väliset rakenteelliset erot estävät edelleen täysin yhdennetyn menettelytavan soveltamisen hankkeiden toteuttajien hyväksi. Useat jäsenvaltiot ovat esimerkiksi esittäneet esimerkkejä hankkeista, joille on myönnetty STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkki innovaatiorahaston puitteissa mutta jotka eivät välttämättä ole oikeutettuja Euroopan aluekehitysrahaston ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tukeen, koska rahastojen oikeusperustoihin sisältyvissä säännöksissä[20] suljetaan

[18] Ensimmäiset STEP-suvereniteettimerkit myönnettiin vasta arviointijakson loppupuolella.

[19] Komissio muutti kesäkuussa 2024 alueellista valtiontukea koskevia suuntaviivoja STEP-kehysvälineen piiriin kuuluvien hankkeiden tuen enimmäisintensiteettien korottamiseksi tukialueilla – ks. EUR-Lex – 52024XC03516 – FI – EUR-Lex.

[20] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta, 7 artikla; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta, 9 artikla ja 11 artiklan 2 kohdan h alakohta.

pois niiden käyttäminen päästökauppajärjestelmään kuuluvien laitosten rahoittamiseen[21]. Tällaiset poikkeavuudet vähentävät STEP-kehysvälineen kykyä toimia saumattomasti siltana eri hallinnointitapojen välillä ja korostavat, kuinka hankalaa eri rahoitusvälineitä on yhdenmukaistaa jälkikäteen.

Strategisesti tarkasteltuna STEP-kehysväline tuottaa eurooppalaista lisäarvoa keskittämällä resursseja ja poliittista huomiota aloihin ja hankkeisiin, jotka ovat ensiarvoisen tärkeitä EU:n tulevan kilpailukyvyn ja taloudellisen turvallisuuden kannalta. STEP-kehysväline tarjoaa EU:n laajuisen kehyksen kriittisiin teknologioihin tehtävien investointien edistämiseksi, vaikka STEP-merkin saaneiden hankkeiden keskittyminen kehittyneemmille alueille muodostaakin mahdollisen haasteen pyrittäessä saavuttamaan osallistavia vaikutuksia.

Kehittyvä poliittinen asialista vahvistaa STEP-kehysvälineen merkityksellisyyden. Puhtaan teollisen kehityksen ohjelman[22] ja kilpailukykykompassin[23] mukaisissa komission aloitteissa kuvastuu laaja yhteisymmärrys tarpeesta tukea strategisia teknologioita kohdennetuilla ja koordinoiduilla investoinneilla ja toimilla. Ehdotus STEP-kehysvälineen soveltamisalan laajentamisesta kattamaan myös puolustusala[24] vahvistaa sen potentiaalin nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä.

3. STEP-kehysväline tuottaa jatkossakin tuloksia ja vaikuttaa EU:n rahoitusta koskevaan tulevaan päätöksentekoon

Vaikka STEP-kehysvälinettä ollaan vasta ottamassa vaiheittain käyttöön, se on jo saavuttamassa tavoitteensa. Kehysväline on osoittanut hyödyt, joita saadaan, kun rahoitusohjelmat koordinoidaan paremmin kohdennettujen politiikkatavoitteiden mukaisesti. STEP-portaali on asemoitu onnistuneesti pilottialoitteeksi, joka kokoaa STEP-kehysvälineen kannalta merkitykselliset rahoitus- ja investointimahdollisuudet yhteen yhteyspisteeseen asiaankuuluvia sidosryhmiä varten.

Näistä saavutuksista huolimatta arvioinnissa painotetaan, että STEP-kehysväline toimii monimutkaisen, jäykän rahoitusympäristön rajoissa, mikä korostaa tarvetta jatkaa koordinointia yhä välttämättömämmän strategisen priorisoinnin helpottamiseksi tulevaisuudessa.

Tulevaisuudessa STEP-kehysvälineen täytäntöönpanotoimet etenevät edelleen täydellä vauhdilla. Maaliskuuhun 2025 mennessä eri puolilta EU:ta oli ehdotettu lisää STEP-kehysvälineeseen liittyviä koheesiopolitiikan ohjelmien muutoksia. Niiden hyväksyminen ja täytäntöönpano ovat keskeinen painopiste tässä uudessa vaiheessa. Jäsenvaltiot ja komissio jatkavat ehdotuspyyntöjen käynnistämistä ja rahoituksen myöntämistä STEP-kehysvälineen kannalta merkityksellisille hankkeille. Komission myöntämien STEP-kehysvälineen suvereniteettimerkkien määrän lisääntyminen sekä STEP-kehysvälinettä varten kansallisella tasolla varattujen varojen kasvu varmistavat, että sijoittajille on

[21] Komissio julkaisi 1. huhtikuuta 2025 lainsäädäntöehdotuksen, joka sisälsi koheesiopolitiikan rahastojen sääntelykehykseen tehtäviä kohdennettuja muutoksia, mukaan lukien fossiilisten polttoaineiden tuotantoon, jalostukseen, kuljetukseen, jakeluun, varastointiin tai polttamiseen liittyvien investointien salliminen toimissa, jotka ovat saaneet STEP-merkin innovaatiorahaston puitteissa, ja Euroopan aluekehitysrahaston tuen lisääminen STEP-merkin (esimerkiksi innovaatiorahaston puitteissa) saaneille vähähiilistämishankkeille. Ehdotus on saatavilla seuraavan linkin kautta: Inforegio - A modernised Cohesion policy: The mid-term review.

[22] Ks. COM(2025) 85 final.

[23] Ks. COM(2025) 30 final.

[24] Ehdotus asetukseksi puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n talousarviossa ReARM Europe -suunnitelman toteuttamiseksi, COM(2025) 188 final.

tarjolla laadukkaita hankkeita. STEP-kehysvälineen tavoitteiden saavuttaminen nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen loppuun (eli vuoteen 2027) mennessä edellyttää **jatkuvia toimia ja sitoutumista sekä jäsenvaltioilta että komissiolta**. Tätä varten komissio tutkii edelleen tapoja, joilla voidaan auttaa jäsenvaltioita STEP-kehysvälineen täytäntöönpanossa ja lisätä EU:n rahoitusvälineiden keskinäistä täydentävyyttä.

Tässä täytäntöönpanon toisessa vaiheessa voisi olla hyödyllistä, jos STEP-kehysvälineen soveltamisalaa laajennettaisiin ja kannustimia lisättäisiin. Komissio ehdotti huhtikuussa 2025 neljännen alan, puolustuksen, sisällyttämistä STEP-kehysvälineen soveltamisalaan sekä STEP-kehysvälineestä koheesiopolitiikkaa varten saatavilla olevien taloudellisten kannustimien laajentamista. Nämä uudet toimenpiteet esiteltiin ehdotuksessa asetukseksi puolustukseen liittyvien investointien edistämisestä EU:n talousarviossa[25] ja koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä annetussa asetusehdotuksessa[26]. Näistä teksteistä neuvotellaan parhaillaan EU:n toimielinten kesken.

Tässä vaiheessa **STEP-kehysvälineen toimintaan ei suunnitella lisää muutoksia**, kun otetaan huomioon myös täytäntöönpanoaika, joka tarvittaisiin, jotta nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen lopussa (eli vuoden 2027 lopussa) päättyvän väliaikaisen välineen mahdolliset hyödyt olisivat nähtävissä. **Monia niistä kokemuksista, joita on saatu STEP-kehysvälineestä ja sen rajallisesta kyvystä vastata nykyisiin haasteisiin, voidaan kuitenkin hyödyntää tulevan monivuotisen rahoituskehyksen suunnittelussa, kuten STEP-asetuksessa todetaan. Tämä koskee erityisesti kilpailukykyyn ja taloudelliseen lähentymiseen liittyvän EU:n tulevan rahoituksen suunnittelua.** Joitakin STEP-kehysvälineen keskeisistä tavoitteista – kuten EU:n rahoitusvälineiden välisen koordinoinnin ja yhdentämisen vahvistaminen sekä edunsaajien rahoituksen saannin helpottaminen yksinkertaistamalla sääntöjä ja ottamalla käyttöön keskitetty yhteyspiste – voitaisiin käyttää innoituksena seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen välineiden suunnittelussa.

[25] Ks. EUR-Lex – 52025PC0188 – FI – EUR-Lex.

[26] Ks. Inforegio - A modernised Cohesion policy: The mid-term review.